

تعاریف، مبانی، سازه‌ها و
تجربه‌های خوانش و آفرینش داستان

هنر زیبای داستان

محمدرضا گلهر

گوتار

۱۳۹۶

کلهر، محمدرضا، ۱۳۴۹ -

هنر زیبای داستان: مبانی، سازه‌ها و تجربه در خوانش و آفرینش داستان
محمدرضا کلهر.

سقز: گوتار، ۱۳۹۶

ISBN: 978-600-7959-31-2

پرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا

۸۰۸/۳

PN ۳۳۵۵ / ک ۸۵۹۰:۱۱

کتابخانه ملی ایران: ۴۰۶۷۷۹۷

گوتار

کردستان: سقز، پاساژ ماه، واحد ۳۶

۰۰۹۸۰۰۷۳۶۲۲۷۰۳۰ <https://t.me/gotar>

تعاریف، مبانی و سازه‌های

هنر زیبای داستان

محمدرضا کلهر

چاپ اول ۱۳۹۶ • تیراژ ۱۰۰۰ نسخه • چاپخانه: گوتار سقز

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۹۵-۳۱-۲ isbn: 978-600-7959-31-2

صفحه‌آرایی گوتار • طرح جلد: ژاله بولینی

فهرست

۵	فهرست
۱۳	فصل اول
۱۵	هنر زیبای داستان
۱۵	اول: هنر
۲۱	دوم: ادبیات
۲۵	سوم: ادبیات مشهور
۲۶	چهارم: داستان
۲۷	داستان FICTION قصه‌ای بر ساخته است
۲۸	داستان، قصه؟
۳۰	ماهیت داستان
۳۱	تعریف کاربردی داستان
۳۲	ویژگی‌های داستان
۳۵	فصل دوم
۳۷	خاستگاه داستان کوتاه
۳۷	سرآغاز داستان، داستان‌گویی
۳۷	چرا داستان؟ اهمیت و ضرورت؟
۳۹	عطش شنیدن داستان
۴۱	پیدایش قصه، شکل قصه‌های مکتوب

داستان به مثابه‌ی منبع شناخت ۴۲

حرکت قصه تا زایش داستان کوتاه ۴۳

جیووانی بوکاچیو ۴۴

جفری چاوسر ۴۷

سرآغاز داستان کوتاه ۴۸

جیمز آگوستین آلیسیوس جویس ۵۶

جروم دیوید سلینجر ۵۷

فصل سوم

داستان نویسی و تمهیدات داستان نویسی ۶۳

نویسنده کیست؟ «نویسا» چه کسی است؟ ۶۳

وظایف نویسنده و «برانگزار» ۶۵

عرصه بسیط و نمایش نویسی ۶۸

گزارش نویسی ۶۹

مراحل آماده سازی و تهیه گزارش ۷۰

یادداشت و یادداشت نویسی قبل از گزارش نویسی ۷۰

چکیده نویسی و خلاصه نویسی قبل از یادداشت نویسی ۷۱

خاطره و خاطره نویسی ۷۳

سندیت و واقعگرایی در خاطره ۷۳

وضوح و سادگی خاطره ۷۴

سرآغاز و سرانجام خاطره ۷۴

اهمیت نوشتن خاطره‌ی بااهمیت ۷۴

زبان صمیمی و نثر پاک و بی تکلف ۷۴

.....

فصل چهارم ۷۹

طرح ۷۹

طرح، پیرنگ ۷۹

۷۹.....	پلات یا طرح
۸۱.....	سازه‌های طرح
۸۶.....	طرح باز طرح بسته، طرح فرعی، طرح حذفی، طرح استعاری
۸۸.....	فصل پنجم
۸۹.....	داستان، روایت
۸۹.....	سازه‌های داستان
۸۹.....	وضع
۹۰.....	نم، رونمایه یا مضمون
۹۱.....	روایت و راوی
۹۳.....	بازنمایه موثق
۹۵.....	وجوه کانونی، شذو
۹۷.....	انواع راوی
۱۰۰.....	شخصیت، کاراکتر، پیرایه
۱۰۱.....	شخصیت پردازی
۱۰۵.....	شیوه‌های شخصیت پردازی
۱۰۶.....	شخصیت یعنی رخداد، رخداد یعنی شخصیت!
۱۱۰.....	فصل ششم
۱۱۱.....	تکنیک، سبک، فرم
۱۱۱.....	تکنیک در داستان برای ایجاد ساختار و فرم
۱۱۲.....	سبک
۱۱۲.....	سبک آن امر منحصر به فرد که در مقابل هنجارهای جمعی قرار می‌گیرد
۱۱۵.....	انواع سبک
۱۱۷.....	لحن
۱۲۰.....	حال و هوا، اتمسفر، فضای ذهنی
۱۲۰.....	ضرب‌آهنگ، نواخت

۱۲۱.....	فرم با شکل
۱۲۳.....	جای گاه
۱۲۵.....	گفت و گو
۱۲۶.....	ساختار
۱۲۸.....	یافت
۱۳۲.....	فصل هفتم
۱۳۳.....	روزی کوتاه بر چند مکتب و اصطلاح ادبی
۱۳۳.....	کلاسیسم
۱۳۵.....	رومانتیسم
۱۳۶.....	رنسانس
۱۳۷.....	ناتورالیسم
۱۳۹.....	سمبولیسم
۱۴۰.....	فوتوریسم
۱۴۱.....	دادائیسم
۱۴۱.....	سورئالیسم
۱۴۲.....	اکسپرسیونیسم
۱۴۲.....	امپرسیونیسم
۱۴۳.....	فرمالیسم و سپس پسا فرمالیسم
۱۴۴.....	آشنایی زدایی، غریبه سازی
۱۴۶.....	ساختارگرایی و ساختار شکنی
۱۴۸.....	شالوده شکنی
۱۴۹.....	پست مدرنیسم
۱۵۱.....	داستان پست مدرنیستی
۱۵۳.....	فرا داستان
۱۵۴.....	رنالیسم جادویی

داستان مدرنیستی: جریان سیال ذهن.....	۱۵۵
ویژگی های عمده و سبکی داستان های مدرنیستی جریان سیال ذهن.....	۱۵۹
سرآغاز.....	۱۶۱
وجوه سبکی داستان های «جریان سیال ذهن».....	۱۶۳
تجلی: پدیدارشدن.....	۱۶۴
کواکب عاطفی.....	۱۶۵
شنایی با تکنیک های ذهنی نویسی.....	۱۶۵
روا بگیر.....	۱۶۵
تک گویی یا مونولوگ.....	۱۶۸
تک گوی درونی.....	۱۶۹
تک گویی درونی مستقیم.....	۱۷۰
تک گویی درونی غیرمستقیم.....	۱۷۱
حدیث نفس.....	۱۷۱
تک گویی نمایشی.....	۱۷۲
شیوه ی دانای کل.....	۱۷۴
فصل هشتم.....	۱۷۸
یک گفتگوی تلسکوپی با «ماريو بارگاس یوسا» ..	۱۷۹
گفتگوی تلسکوپی.....	۱۸۱
فصل نهم.....	۱۹۶
تجربه نوشتن داستان.....	۱۹۷
تجربه خوانش و آفرینش داستان با رویکرد تجربه گرایانه.....	۱۹۷
تکرار تکامل می آفریند:.....	۲۰۲
چه بخوایم چه نخواهیم ما مقایسه می کنیم!.....	۲۰۵
فصل دهم.....	۲۱۴
تجربه داستان نویسی، یک مصاحبه.....	۲۱۵

۲۴۱	پرسش‌هایی در رابطه با عادت‌های نویسندگی
۲۴۴	فصل یازدهم
۲۴۵	چند توصیه‌ی مهم درباره داستان و داستان نویسی
۲۵۴	فصل دوازدهم
۲۵۵	چند یادداشت درباره چند داستان کوتاه
۲۵۵	از «بدنیستم شما چطورید؟» تا «شب‌های برفی»
۲۵۶	یک تجلی تمام عیار: رویکردی نو به داستان
۲۵۹	روایت در داستان «شب‌های برفی»
۲۶۰	«حصصیت رازی و ذهنیت پرسوناژ اصلی به مثابه‌ی خود داستان»
۲۶۲	آن چرا، شاه، فصل تمیز غریبی
۲۶۳	یک نمونه داستان «نم خانهای کوچک من»
۲۷۰	نوشتار مینمالیستی، داستان مینمالیستی
۲۷۰	ماهیت مینمالیستی، نوشتار داستان
۲۷۲	آخرین شب
۲۷۳	کاریکلماتور رویکردی مینمالیستی به نوشتار
۲۷۴	«می مانیم توی تاریکی»
۲۷۶	جان بخشی
۲۷۸	تکنیک در داستان برای ایجاد ساختار و فرم
۲۷۸	لحن
۲۷۹	حال و هوا: جنبه‌ی درونی برای فضای ذهنی
۲۸۰	ضرب‌آهنگ، نواخت
۲۸۱	فرم یا شکل
۲۸۲	هیچ سازه‌ای همچون طرح، تعیین‌کننده‌ی داستان بودن یک اثر نیست!
۲۸۵	منابع